

Yaz Tatilinde Okuma Alanında Öğrenme Kaybı: Sistemik Bir İnceleme

Learning Loss in Reading During Summer Break: A Systematic Review

Şeyma Acar, Ali Ekber Şahin

Yazar Bilgileri

Şeyma Acar

Öğretmen, Millî Eğitim

Bakanlığı,

seymaaydin438@gmail.com

Ali Ekber Şahin

Prof. Dr., Hacettepe

Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

alisahin@hacettepe.edu.tr

ÖZ

Öğrencilerin öğrenme seviyelerinin yükseltilmesi ve hedeflenen davranış değişikliklerinin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için başarıyı olumsuz etkileyen değişkenlerin tespit edilmesi gereklidir. Okuldan uzak kalan tatil döneminde oluşan öğrenme kaybı başarıyı olumsuz etkileyen değişkenlerden biridir. Bu araştırmanın amacı 2000-2023 yılları arasında ilkökul öğrencilerinin yaz tatilinde okuma alanındaki öğrenme kaybına ilişkin yurt içi ve yurt dışında yapılmış bilimsel araştırmaları değerlendirmektir. Araştırmada sistemik inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini; ERIC, TR Dizin, DergiPark ve Google Akademik veri tabanlarından “öğrenme kaybı”, “yaz tatili öğrenme kaybı” “ilkokulda yaz tatili öğrenme kaybı”, “ilkokulda yaz tatili okuma öğrenme kaybı” ve bu kelimelerin İngilizce karşılıkları olan anahtar kelimelerle elde edilen araştırmalar oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin elde edilmesinde PRISMA akış şemasından yararlanılmış, birtakım dâhil etme ve hariç tutma kriterlerine göre belirlenen 12 tane yurt dışı, 3 tane yurt içi makale çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışma sonucunda ilkökul öğrencilerinin yaz tatili sürecinde okuma öğrenme kayıplarının olduğu ve bu kayıpların öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumuna göre değişebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

Öğrenme kaybı

İlkokul öğrencilerinin yaz tatili

öğrenme kaybı

İlkokul öğrencilerinin yaz tatili

okuma öğrenme kaybı

Keywords

Learning loss

Primary school students'

summer vacation learning loss

Primary school students'

summer vacation reading

learning loss

Makale Geçmişi

Geliş: 08.11.2024

Kabul: 02.01.2025

ABSTRACT

In order to increase students learning levels and successfully implement targeted behavioral changes, it is necessary to identify variables that negatively affect success. Learning loss that occurs during the holiday period when students are away from school is one of the variables that negatively affect success. The aim of this research is to evaluate interior and international scientific studies on primary school students' summer vacation reading area learning loss between 2000-2023. The systematic review method was used in the research. The data of the research consist of research obtained from ERIC, TR Index, DergiPark and Google Academic databases with the keywords "learning loss", "summer vacation learning loss", "primary school summer vacation learning loss", "primary school summer vacation reading learning loss" and the English equivalents of these words. PRISMA flow chart was used to obtain the data of the research, and 12 abroad and 3 interior articles were included in the study according to certain inclusion and exclusion criteria. As a result of the study, it was concluded that primary school students had reading learning losses during the summer vacation and that these losses could vary according to the economic situation of the students' families.

Makale Türü

Derleme

Önerilen Atıf

Acar, Ş. & Şahin, A. E. (2025). Yaz tatilinde okuma alanında öğrenme kaybı: Sistemik bir inceleme. *TEBD*, 23(1), 310-327. <https://doi.org/10.37217/tebd.1581937>

Giriş

İnsan büyüme sürecinden farklı olarak sürekli bir değişim hâlidir. Bu değişim hayatın her anında tecrübe ile birleşip zamanla kalıcı hâle gelir. Kalıcı izli davranış değişiklikleri öğrenmeyi oluşturur (Senemoğlu, 2005). Öğrenme sürekli bir süreçtir ve ara vermeler öğrencilerin ilerlemesini engeller. Uzun yaz tatilleri öğrenme ritmini bozar ve öğrenilen bilgilerin unutulmasına yol açar (Cooper, 2003).

Öğrenme sürecinde uzun yaz tatili gibi kesintiler bazı çocukların akademik başarılarında geriye gitmelerine neden olmaktadır. Bu gerileme öğrenme kaybı olarak değerlendirilir. Öğrenme kaybı, öğrencilerin okula gidemedikleri zaman diliminde mevcut bilgi ve becerilerin kullanılmaması sonucu bunların bir kısmının unutulmasıdır (Arı, 2004). Uzun tatil dönemlerinde öğrenilenlerin geri getirilememesi sonucu öğrenmelerin olumsuz etkilenmesi olarak belirtilen öğrenme kaybı alan yazında Musluk Teorisi metaforuyla açıklanmaktadır (Alexander vd., 2007). Bu teori, okul yılı boyunca öğrenme “musluğunun” açık olduğu ve kolayca aktığı, yaz tatili döneminde musluğun kapalı olduğu ve bunun sonucunda öğrenmeye erişimin kesildiği bilgisine dayanmaktadır (Alexander vd., 2007; Burge ve Hughes, 2008).

Yazın okulların kapanması eğitim kaynaklarına erişimde eşitliği de ortadan kaldırır. Dolayısıyla bu durum yaz tatilinde eşit olmayan öğrenme kazanımlarına neden olur. Alanyazın, kaynaklara erişilebilirlik açısından kırsal okul bölgelerinde düşük gelirle yaşayan ilkökul öğrencilerinin kentte yaşayan yüksek gelirli yaşlılarının gerisinde kaldığını göstermektedir (Nicholson ve Tiru, 2019). Örneğin Amerika'da yapılan araştırmalar, yaz tatilinde düşük gelirli öğrencilerin yüksek gelirli öğrencilere göre kitap edinme ve öğrenme kazanımlarında daha fazla kayıpların olduğunu belirtmektedir (Entwisle ve Alexander, 1992; Entwisle vd., 1997; Heyns, 1978). Türkiye örneğinde Avcı ve Ekici (2023) tarafından yapılan çalışmada ekonomik olarak düşük gelirli ailelerin çocuklarının yazın okuldan uzaklaşmaları ile okul başarılarının da düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu tür başarı karşılaştırmaları, düşük gelirli öğrencilerin okuldayken daha varlıklı akranlarıyla aynı oranda öğrenme eğiliminde olduklarını; ancak yaz tatilinde bu imkânlarından yoksun kaldıklarını; yaz boyunca yüksek gelirli ailelerdeki öğrenciler kazanımlar edinmeye devam etme eğilimindeyken düşük gelirli ailelerdeki öğrencilerin durakladıklarını ve öğrenme kayıpları yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Cooper vd. (1996), yaz tatilinin düşük gelirli ile yüksek gelirli arasında ortalama olarak yaklaşık üç aylık bir başarı farkı yarattığını öne süren otuz dokuz çalışmanın bir meta analizini gerçekleştirmiştir. Düşük gelirli ailelerin çocukları kitap, kütüphane, dijital kaynaklar gibi kaynaklara üç ay boyunca erişemedikleri için ciddi öğrenme kayıpları yaşarken yüksek gelirli ailelerin çocukları bu kaynaklara rahatlıkla erişebilmekte ve öğrenmelerini devam

ettirebilmektedirler. Bu açıklamalar çerçevesinde, öğrenme kayıplarının eğitimde fırsat eşitsizliğini arttıran önemli etkenlerden biri olduğu söylenebilir.

Borman ve Dowling'e (2006) göre ekonomik olarak dezavantajlı durumda olan öğrenciler özellikle öğrenimin ilk yıllarında akranlarına yetişemedikleri için iki yıllık başarı farkı ortaya çıkabilmektedir. Bu durumda öğrenme kaybının etkilerini ilkokuldan başlayarak incelemek gerekir. Erken sınıflarda okuma okuryazarlığı, daha sonraki akademik başarı için önemli bir ön koşuldur (Slavin, 2009). Akıcı kelime tanıma ile ilgili zorluklar sözlü okuma akıcılığını ve anlamayı olumsuz etkiler (Macaruso vd., 2006).

Dickinson ve Tabors'a göre (2001), erken çocukluk döneminde okuma-yazma becerilerindeki kayıp ileri yaşlarda okuma başarısı ve akademik başarının düşük olmasında önemli ölçüde etkilidir. İlk yıllardaki okuma becerileri devam etme eğilimindedir ve sonraki yıllar için öğrenme kayıplarının telafi edilmesi giderek zorlaşır. Bu nedenle ilkokulda okuma kaybını önlemeye yönelik çabalar büyük önem taşımaktadır. Yaz tatilinden sonra ilkokulda okuma alanının fonolojik kayıt becerilerinde, alfabe bilgisinde, kelime okumada, kelime bilgisi ve hecelemede gerilemeler olduğu tespit edilmiştir (Zvoch ve Stevens, 2011).

Bu çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybına ilişkin yapılmış araştırmaları incelemektir. İlkokulun diğer öğrenim kademelerinin temeli olması ve okumanın tüm öğrenmeler için en önemli beceri olarak kabul edilmesi çalışma kapsamında “okuma”, “ilkokul” ve “öğrenme kaybı” kavramlarının birlikte incelenmesini gerektirmiştir. Araştırma sonuçlarının birbirleriyle ilişkilendirilerek sunulması, özellikle öğrenimin erken dönemlerinde başarıyı olumsuz etkileyen okumaya ilişkin öğrenme kayıplarının belirlenmesine, nedenlerinin irdelenmesine ve bu kayıpların önlenmesine yönelik kuramsal bir yaklaşım ortaya koyacaktır. Özellikle öğretmenlerin ve velilerin okuma alanındaki öğrenme kayıplarının nedenlerine ilişkin araştırma verilerine dayalı farkındalıklarının arttırılması, öğrenme kayıplarını önleyici geçerli uygulamaları okula erişimin olmadığı dönemlerde ne şekilde gerçekleştirebilecekleri hakkında bilgilendirilmeleri öğrencilerin gelişiminde sürekliliğin ve fırsat eşitliğinin sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Alanyazın incelendiğinde ilkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı ile ilgili yapılan çalışmaları inceleyip değerlendiren bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu çalışmada sistematik bir alanyazın incelemesi yapılarak özellikle öğretmenlere ve araştırmacılara alanda yapılan çalışmaların karmaşıklığından uzak, konuyu bir bütün olarak görebilecekleri bir tablonun sunulması hedeflenmiştir. Dolayısıyla ilkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı ile ilgili yapılmış çalışmaların analiz edilip değerlendirilmesi ile bu konuda genel bir bilgi sunulması ile alanyazına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. İlkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kayıplarını ele alan araştırmaları inceleyen bu çalışmada genel olarak “İlkokul öğrencilerinin okuma

alanındaki öğrenme kayıplarını ele alan araştırmaların özellikleri nelerdir?" sorusunun yanıtlanması hedeflenmiştir.

Yöntem

Bu araştırmada sistematik inceleme (sytematic review) yöntemi kullanılmıştır. Sistematik inceleme; açık, hesap verilebilir, tekrarlanabilir, titiz araştırma yöntemleri kullanarak, bazı dâhil etme ve hariç tutma ölçütleri ile mevcut araştırmaların gözden geçirilerek sentezlenmesidir (Gough vd., 2017, s. 4). Bu araştırmada ilkökul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı ile ilgili 2000-2023 yılları arasında, yurt içi ve yurt dışında yapılmış bilimsel çalışmaların incelenmesi amaçlandığından sistematik inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın Modeli

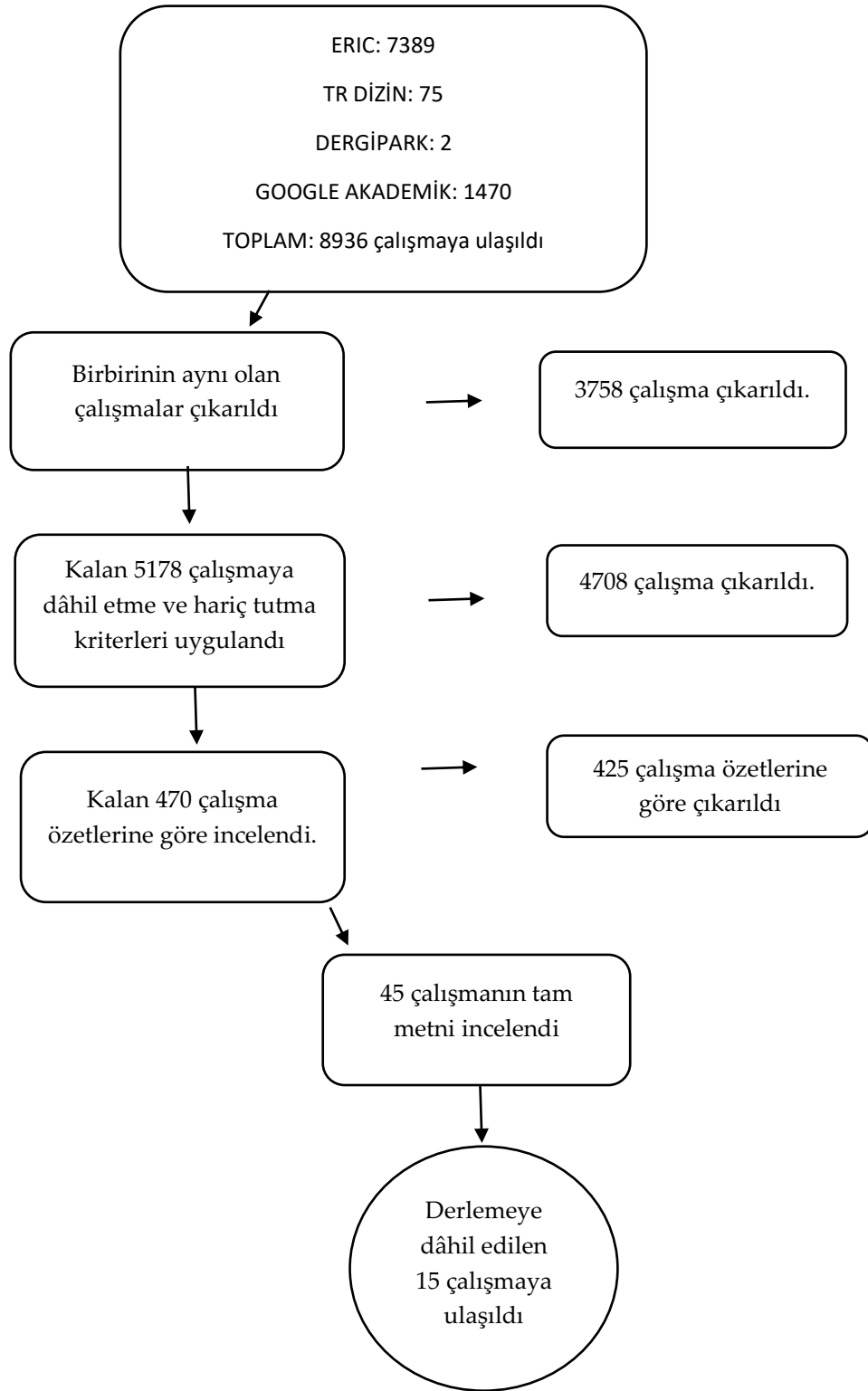
İlkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi 20 Nisan 2024 ve 16 Haziran 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ERIC, TR Dizin, DergiPark ve Google Akademik veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Veri tabanlarından "öğrenme kaybı", "yaz tatili öğrenme kaybı" "ilkokul öğrencilerinin yaz tatili öğrenme kaybı", "ilkokul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı" ve bu kelimelerin İngilizce karşılıkları araştırılmıştır. İncelemede kullanılan veri tabanı ve anahtar sözcükler Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Alanyazın Taraması ile Elde Edilen Çalışma Sayıları (Veri Tabanları ve Anahtar Kelimeler)

<i>Anahtar Kelimeler</i>	<i>ERIC</i>	<i>TR Dizin</i>	<i>DergiPark</i>	<i>Google Akademik</i>
1. Öğrenme Kaybı / Learning Loss	2144	74	1	1440
2. Yaz Tatili Öğrenme Kaybı / Summer Vacation Learning Loss / Summer Slide	413	1	1	15
3. İlkokul Öğrencilerinin Yaz Tatili Öğrenme Kaybı / Summer Vacation Learning Loss in Primary School	3779	0	0	9
4. İlkokul Öğrencilerinin Yaz Tatili Okuma Öğrenme Kaybı / Summer Vacation Reading Learning Loss in Primary School	1053	0	0	6
Toplam	7389	75	2	1470

Alanyazın taraması ile veri tabanlarından gelişmiş arama seçenekleri kullanılarak anahtar kelimeler, yayın yılı kriterleri (2000-2023) ve makaleler seçilerek aramalar yapılmıştır. Bu taramalar sonucunda toplam 8936 sonuç elde edilmiştir. Tarama sürecinde PRISMA akış şemasına uygun olarak yürütülen ayıklama adımları Şekil 1'deki gibidir.

Veri tabanı ve anahtar kelimelerle taramalar sonucunda toplam 8936 çalışmaya ulaşılmıştır. Farklı veri tabanlarında taranması sonucu birbirinin aynısı olan 3758 çalışma çıkarılmıştır. Kalan 5178 çalışmaya dâhil etme ve hariç tutma kriterleri uygulanarak 4708 çalışma çıkarılmıştır. Sonraki aşamada, geriye kalan 470 çalışma özetlerine göre incelenmiştir. Bunun sonucunda 425 çalışma daha çıkarılarak kalan 45 çalışmanın tam metni incelenmiştir. Son olarak 15 çalışma araştırmaya dâhil edilmiştir.

Şekil 1. PRISMA akış şemasına uygun veri seti

Verilerin Toplanması

Sistematiik inceleme süreci PRISMA akış şemasının aşamalarına uygun olarak yürütülmüştür. Bu aşamalar; tespit etme, tarama, uygunluk ve dâhil etme bölümlerinden oluşur (Aşık ve Özen, 2019). Ayrıca bu çalışma derleme türünde olduğundan etik komisyonu kararı gerektirmemektedir.

Çalışmaların Araştırmaya Dâhil Edilme Kriterleri

Tarama yapmadan önce bazı dâhil etme kriterleri uygulanmıştır:

- 2000-2023 yılları arasında yayınlanmış olma,
- Türkçe ya da İngilizce dillerinde yayınlanmış olma,
- Makaleler,
- Eğitim bilimleri alanında olma,
- Yaz tatili sonucu ortaya çıkan öğrenme kayıpları.

Çalışmaların Araştırmadan Hâriç Tutulma Kriterleri

Tarama yapmadan önce bazı hâriç tutma kriterleri uygulanmıştır:

- Salgın hastalık veya doğal afet sonucu ortaya çıkan öğrenme kayıpları,
- Kitap bölümleri,
- Tezler.

Analiz Adımları ve Sentezleme

Bu araştırma; PRISMA akış şemasına göre ilerleyen sistematik bir inceleme olarak yürütülmüştür. Bu akış dört aşamadan oluşmaktadır (Aşık ve Özen, 2019): Birinci aşamada DergiPark sistemi, ERIC, TR Dizin ve Google Akademik veri tabanlarından öğrenme kaybı, yaz tatili öğrenme kaybı, ilkökul öğrencilerinin yaz tatili öğrenme kaybı, ilkökul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybı anahtar kelimeleri ile alanda mevcut çalışmalar elde edilmiş ve bu çalışmalar listelenmiştir. İkinci aşamada elde edilen çalışmalar taranmış ve adım adım ayıklanmıştır. Üçüncü aşamada çalışmalar uygun olup olmama durumlarına göre değerlendirilmiştir. Dördüncü ve son aşamada ise çalışmalardan araştırmaya dâhil edilenler kesin olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya dâhil edilen 15 çalışma sistematik derleme araştırmalarında kullanılan betimsel içerik analizine göre analiz edilmiştir. Betimsel içerik analizi, bir konuda yapılan nitel ve nicel çalışmaların derinlemesine incelenip düzenlenmesi demektir (Ültay vd., 2021). Bu çalışmaya dâhil edilen 15 çalışmanın; yayın yılı, araştırmaların amaçları, yöntem, veri toplama araçları, katılımcıların özellikleri, temel bulgular betimsel içerik analizi ile incelenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde ilkökul öğrencilerinin yaz tatili okuma öğrenme kaybına ilişkin derlemeye dâhil edilen çalışmalardan elde edilen bulgular; araştırmaların amaçları ve araştırmaların genel özellikleri (yıl, yöntem, veri toplama araçları, katılımcıların özellikleri, temel bulgular) şeklinde iki tablo ile sunulmuştur.

Araştırmaların Amaçları

İncelenen araştırmaların amaçları Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaların Yazarları (Yıl) ve Amaçları

<i>Yazarlar (Yıl)</i>	<i>Amaçlar</i>
Dedeoğlu, Erbasan (2023)	Bu çalışma ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin yaz tatilinde okuma kaybı yaşayıp yaşamadıklarını belirlemeyi ve dezavantajlı öğrencilere yaz tatilinde kitap desteği sağlamanın (kitap okuma etkinlikleri) yaz okuma kaybını önlemede etkili olup olmadığını bulmayı amaçlamaktadır.
Reynolds, Yavuz (2022)	Bu çalışmanın amacı kurulan yaz akademisinin okuma ve matematik alanında yazın öğrenme kaybı yaşayan düşük gelirli öğrencilere etkisini belirlemektir.
Munro (2022)	Bu çalışmanın amacı yaz tatilinde sosyoekonomik açıdan düşük seviyedeki öğrencilerde matematik ve okuma kaybı ve bu kayıp karşısında yapılabilecekleri açıklamaktır.
Reed, Aloe, Park, Reeger (2021)	Bu çalışmanın amacı öğrencilerin yaz boyunca okuma gelişimine ne olduğuyla ilgili alanyazını zenginleştirmek için, farklı okul bölgelerinden, çeşitli öğrenci sınıf seviyelerinden, farklı ölçüm türlerinden (müfredat tabanlı, bilgisayara uyarlanabilir, ölçüt referanslı) ve çeşitli okuma becerilerinden (örneğin, harf-ses bilgisi, akıcılık, kelime bilgisi, anlama) toplanan birden fazla veri setini analiz etmektir.
Mesa, Roehrig, Funari, Durtschi, Ha, Rawls, Davis (2021)	Bu çalışmanın amacı ücretsiz, okuryazarlık odaklı ve kültürel açıdan anlamlı bir yaz kampına katılımın yaz aylarında okuma kaybını önlemeye yardımcı olup olamayacağını değerlendirmektir.
Shideler, Scaduto, Wivell (2020)	Bu çalışmada yaz tatilinde ana dili İngilizce olmayan ilköğretim öğrencilerine İngilizce öğreten bir yaz programı geliştirmek amaçlanmıştır.
Sezgin, Erdoğan, Dağ (2020)	Bu çalışmanın amacı dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yaz tatili döneminde Matematik, Edebiyat ve İngilizce derslerinde yaşadıkları öğrenme kayıpları ile bu kayıpların aile eğitim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir.
Pindiprolu, Marks (2020)	Bu çalışmada yazın uygulanan bilgisayar destekli okuma programı ile düşük gelirli çocukların yaz okuma öğrenme kaybının önlenmesi amaçlanmıştır.
Nicholson, Tiru (2019)	Bu çalışmanın amacı düşük gelirli çocuklarda yaz tatili okuma kaybına müdahale programının etkisini incelemektir.
Kayır, Özçelik (2018)	Bu çalışmanın amacı İngilizce öğretmenlerinin yaz öğrenme kaybı ile ilgili görüşlerini belirlemek ve öğretmenlerin bu duruma yönelik çözüm önerilerini göstermektir.
Erickson, Fornauf (2017)	Bu çalışmanın amacı yaz kampındaki üç öğretmenin öğretim okuryazarlığı algıları ve uygulamalarını belirlemektir.
Gwilliam, Limbrick (2016)	Bu çalışmanın amacı uzun tatil dönemlerinde öğrencileri okuma ile meşgul ederek okuma başarılarını artırmaktır.
Meyer, Meissel, McNaughton (2015)	Bu araştırmada yüksek ve düşük gelirli öğrencilerin yaz boyunca okuma ve yazmadaki düşüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.
Siddiqui, Gorard, See (2014)	Bu çalışmada dört haftalık yaz okulu müdahale programı ile özellikle dezavantajlı bölgedeki çocuklarda öğrenme kaybını azaltmak, öğrencinin yeteneklerini geliştirmek ve aileleri çocukların öğrenimine dâhil etmek amaçlanmıştır.
Arı (2004)	Bu araştırmada “yaz tatili öğrenme kaybı” kavramına açıklık getirmek amaçlanmıştır.

Tabloya göre çalışmaların tamamında yaz öğrenme kaybına yönelik amaçlar edinildiği görülmektedir. Ayrıca çalışmaların bazılarında düşük gelirli öğrencilerin yaz öğrenme kaybına yönelik amaçlarının olduğu da belirlenmiştir.

Araştırmaların Genel Özellikleri

İncelenen araştırmaların; yazarı, yılı, yöntemi, veri toplama araçları, katılımcıların özellikleri ve temel bulguları Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Araştırmaların Genel Özellikleri (Yıl, Yöntem, Veri Toplama Araçları, Katılımcıların Özellikleri, Temel Bulgular)

Yazarlar (Yıl)	Yöntem	Veri Toplama Araçları	Katılımcıların Özellikleri	Temel Bulgular
Dedeoğlu, Erbasan (2023)	Nicel	Hata Analizi Envanteri	26 ilkokul 1. sınıf öğrencisi	Müdahale öncesinde gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Okulların açılmasından sonra yapılan ikinci ölçümün sonuçları kontrol grubunun kaygı düzeyinin değişmediğini, deney grubunun ise öğretim seviyesine yükseldiğini belirtir. Deney grubunun anlama ölçeğindeki ortalama puanı müdahaleden sonra artmıştır. Bu süre zarfında, kontrol grubunun ortalama puanı azalmıştır. Yine, dakikada okunan kelime sayısı ortalamasına bakıldığında deney grubunda artış görülürken, kontrol grubunun ortalaması müdahaleden önceye göre değişmemiştir. Okuma seviyesi; müdahaleden sonra deney grubunda önemli ölçüde artarken, kontrol grubunda önemli ölçüde düşmüştür.
Reynolds, Yavuz (2022)	Nicel	Northwest Evaluation Association Harita Testi	245 5. sınıf, 267 6. sınıf öğrencisi	Bu araştırmanın bulguları, yaz akademisine katılan öğrencilerin yaz akademisine katılmayan öğrencilere kıyasla okumada neredeyse iki kat daha fazla geliştiğini göstermektedir. Ayrıca bulgular yaz akademisine katılan öğrencilerin yaz akademisine katılmayan öğrencilere kıyasla matematikte neredeyse iki kat gerilediğini gösterir.
Munro (2022)	Derleme	Veri toplama aracı bulunmamaktadır.	Katılımcıların özellikleri bulunmamaktadır.	Uzun yaz tatili öğrencilerde akademik bilgi ve beceri eksikliği anlamına gelen yaz öğrenme kaybına neden olur. Yaz öğrenme kaybı en çok matematik ve okuryazarlıkta meydana gelir. Yaz öğrenme kaybı, evde öğrenme fırsatlarına daha az maruz kalma, sosyoekonomik statü ve yoksullukla bağlantılıdır.
Reed, Aloe, Park, Reeger (2021)	Nicel	Fastbridge CBM-R, a Reading, Broadway, Akademik İlerleme Ölçümleri Kriteri	43 okul	Ölçümler ve sınıf seviyelerindeki görselleştirilmiş verilerin neredeyse tamamı, öğrencilerin yaz boyunca ve yıllar boyunca kıyaslama noktasına göre okuma performans seviyelerini koruduklarını veya geliştirdiklerini göstermiştir.
Mesa, Roehrig, Funari, Durtschi, Ha, Rawls, Davis (2021)	Nicel	Temel Okuma Envanteri	1. sınıftan 8. sınıfa kadar 125 öğrenci	Yaz kampına katılan tüm adayların yaklaşık %80'i son testte ön testle aynı veya daha yüksek puan aldı. Bu, adayların %20'sinin yaz okuma kaybı yaşadığını gösteriyor. Ayrıca, katılımcıların yaklaşık %40'ı yaz kampını başladıklarından daha yüksek bir okuma seviyesinde sonlandırdı.
Shideler, Scaduto, Wivell (2020)	Nicel	Standart Okuma Değerlendirme	2017'de 92, 2018'de 158 ilkokul öğrencisi	Banliyö bölgesinde yaşayan ve ana dili İngilizce olmayan ilkokul öğrencilerine uygulanan yaz programı ile okuma kaybının önüne geçilmiş. Programdan sonra okuma seviyesi sabit ya da artış gösteren bir hâl almıştır.
Sezgin, Erdoğan, Dağ (2020)	Nicel	Akademik Başarı Testi	191 9. sınıf öğrencisi	Öğrencilerin yaz tatilinde yaşadıkları öğrenme kayıpları ile ilgili t-testi sonuçları incelendiğinde; Matematik, Edebiyat ve İngilizce eylül ayında yapılan testte mayıs ayında yapılan teste göre düşüş yaşandığı görülmüştür. Öğrencilerin Edebiyat ve İngilizce derslerinde yaşadıkları öğrenme kayıpları doğrudan anne eğitim durumuna göre değişiklik göstermiştir ancak Matematik dersinde yaşanan öğrenme kaybı anne eğitim durumuna göre değişiklik göstermemiştir. Ayrıca öğrencilerin Matematik, Edebiyat ve İngilizce derslerinde yaşadıkları öğrenme kaybı baba eğitim durumuna göre değişiklik göstermemiştir.

Pindiprolu, Marks (2020)	Nitel	DIBELS Anketleri	27 ilkokul öğrencisi ve ebeveynleri	Müdahale grubundaki öğrenciler; fonemik farkındalık, harf-ses akıcılığı, sözlü okuma akıcılığı ve sözcük olmayan kod çözme ölçümlerinde kontrol grubu öğrencileriyle karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı kazanımlar elde ettiler.
Nicholson, Tiru (2019)	Nitel	Gough-Kastler Roper Fonemik, Schonell, Bryant Probe/PM, Burt Schonell	72 ilkokul öğrencisi	Yaz okulu eğitimi t-testi karşılaştırmaları, gayri resmi okuma envanteri testi hariç tüm ölçümler için önemli kazanımlar ve büyük etki büyüklükleri gösterdi. Yaz öğrenme kaybı, yaz okulu eğitimine katılmayan bir gruba karşılaştırıldığında ön test ve son test puanlarında istatistiksel bir fark görülmedi. Yaz okulu eğitimine katılan çocukların yaz okulu eğitimine katılmayan çocuklara göre kelime okuma puanları artış gösterdi.
Kayır, Özçelik (2018)	Nitel	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	37 öğretmen	Bir öğretmen hariç diğer öğretmenler öğrencilerin yaz tatili sonrasında İngilizce bilgilerinde öğrenme kayıpları olduğunu belirtmişlerdir. Bu kaybın en fazla kelime bilgisi alanında olmasına ek olarak dilbilgisi, konuşma, yazma ve okuma alanlarında da düşüşler görülmüştür. Bu öğrenme kayıplarının nedenlerinin ise en fazla tekrar eksikliğinden olduğu söylenmiştir. Çalışmanın katılımcıları, İngilizce dersindeki öğrenme kaybının farklı derslere göre sonraki öğrenmeleri daha çok etkilediğini söylemişlerdir.
Erickson, Fornauf (2017)	Nitel	Gözlem, Yansıtıcı Günlük, Öğretmen İfadeleri, Saha Notları	3 ilkokul öğretmeni	Yaz boyunca okuma motivasyonunu destekleme kampındaki üç öğretmenden ilki olan Marcia'nın okuryazarlık eğitimine yönelik dengeli bir yaklaşım inancı, öğrencilerin yaz dönemindeki okuryazarlık zevkine katkıda bulunmuştur. İkinci öğretmen Julie'nin okuryazarlık eğitimine yönelik beceri edinimi ve korunması gerektiği inancı, öğrencilerin özerk okuma motivasyonuna katkıda bulunmuştur. Üçüncü öğretmen Mel'in okuryazarlık eğitimine yönelik öğrenci merkezli ve anlam inşasına yönelik inancı, yaz boyunca öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının ele alınarak desteklenmesine ve kelime dağarcığı çalışmalarının çoğaltmasına katkıda bulunmuştur.
Gwilliam, Limbrick (2016)	Karma	Gözlem, Okumada Tamamlayıcı Başarı Testi, Okumaya Yönelik Tutum Anketi	41 5. sınıf öğrencisi, veliler, 4 öğretmen, 1 kütüphaneci, 1 müdür	Yaz okuma programına katılan öğrencilerin, yaz tatili döneminde okuma etkinliklerine katılımları artırılarak okuma motivasyonları ve okuma başarıları yükseltilmiştir. Ebeveynler de yaz programının çocuklarının okuma becerilerini geliştirdiği görüşüne sahiptirler. Öğretmenler ise yaz okuma programına katılan öğrencilerin çoğunun daha motive ve yetenekli okuyucular hâline geldiğini söylemişlerdir.
Meyer, Meissel, McNaughton (2015)	Karma	ELFE 1-6, Hamburger Schreib-Probe Grade-2, Standartlaştırılmış Test, Günlükler, Mülakat	78 2. sınıf öğrencisi	Zıt sosyoekonomik profile sahip iki okulun ikinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerden yüksek gelirli okula gidenler yaz aylarında okumada büyük kazanımlar elde ederken, düşük gelirli okula gidenler okumada duraklama göstermiştir. Yaz aylarında okuma becerisini arttıran yüksek gelirli okula giden öğrenciler okumaya karşı olumlu bir tutum da göstermişlerdir.
Siddiqui, Gorard, See (2014)	Karma	Keystage-2, Başarı Testi, Gözlem, Görüşme	160 öğrenci	Dezavantajlı bölgede uygulanan pilot yaz okulu uygulaması matematik ve okumada ilerlemeyi sağlamıştır.
Arı (2004)	Derleme	Kaynak Tarama	Katılımcıların özellikleri yok.	Uzun süreli bellekteki mevcut bilgilerin geri getirilmesinde başarısızlık (unutma) olabilir. Unutmalar öğrenme kaybını oluşturur. Uzun yaz tatili kullanılmayan bilgilerin unutulmasına yani öğrenme kaybına neden olur.

Tabloya bakıldığında araştırmaların 2004-2023 yılları arasında olduğu görülmektedir. 2020 yılında yapılan araştırmaların sayısı çoğunluktadır. Araştırmaların iki tanesinin nitel, sekiz tanesinin

nicel, üç tanesinin karma ve iki tanesinin derleme yöntem şeklinde olduğu görülür. Araştırmalarda katılımcıların özellikleri ilkökul, ortaokul, lise öğrencileri, öğretmenler, ebeveynler olacak şekilde farklılık gösterir. Temel bulgulara yaz tatili öğrenme kaybına karşı yazın yapılan uygulamaların tamamında olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Tartışma

Örgün öğrenmenin gerçekleştiği sınıf temelli ortamlarda öğrenciler, arkadaşları ve öğretmeniyle kurduğu etkileşim sonucunda yapılandırılmış öğrenmelerden yararlanır. Ancak örgün öğrenme faaliyetlerine farklı sebeplerle verilen aralar, öğrencilerde öğrenme kayıpları yaşanmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda bu araştırmaya dâhil edilen çalışmalardan ortaya çıkan bulgulara göre yaz tatili öğrencilerde öğrenme kaybına neden olan bir etmendir. Çalışmaya dâhil edilen makalelerden; Sezgin vd. (2020) de araştırmalarında, yaz tatili döneminde öğrencilerin öğrenme kaybı yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Kayır ve Özçelik (2018) yaz tatilinin öğrencilerde öğrenme kaybına neden olup olmadığını öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak değerlendirmiş ve öğrenme kaybının olduğu sonucuna varmışlardır. Erickson ve Fornauf (2017) ve Arı (2004) uzun yaz tatilinin eğitimin ritmini bozarak unutmaya yol açtığını belirtmişlerdir. Atteberry ve McEachin (2016), tarafından yapılan başka bir çalışmada ise öğrencilerin yaz tatili süresi boyunca, okul yılındaki öğrenmelerinin ortalama %25-30'unu kaybettikleri ortaya çıkmıştır.

Öğrenme kaybının eğitim faaliyetlerinin aksamaması amacıyla eğitimin ilk basamağı olan ilkökul düzeyindeki öğrencilerde belirlenmesi önemlidir. Uluslararası araştırmalar ilkökul öğrencilerinin uzun yaz tatili sırasında öğrenme kaybı yaşadıklarını doğrulamaktadır (Borman ve D'Agostino, 1996; Cooper vd., 1996; Entwisle vd., 1997; Pedersen, 2012). Türkiye örnekleminde ise Arı'nın (2004) çalışmasının sonuçlarında, ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaz tatilinde Matematik ve Türkçe derslerinde öğrenme kaybı yaşadıkları belirlenmiştir. Dedeoğlu ve Erbasan'ın (2023) çalışmalarında ilkökul öğrencilerinin yaz tatilinde okuma öğrenme kaybı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokul öğrencilerinin yaz tatilinde yaşadıkları öğrenme kaybı türü sınıf düzeyine göre değişiklik gösterebilir. Örneğin Sandberg-Patton ve Reschly (2013) tarafından yapılan bir araştırma, daha düşük ilkökul sınıflarındaki (ikinci ve üçüncü) öğrencilerin, sözlü okumada yaz aylarında daha büyük bir öğrenme kaybı gösterdiğini belirtir. Ayrıca Pindiprolu ve Marks (2020) çalışmalarında, ilkökul öğrencilerinin yaz tatili sırasında okuma öğrenme kaybı yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Shideler vd.'nin (2020) çalışmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Ouellette ve Beers (2010), fonolojik farkındalık ve kod çözmenin ilkökul birinci sınıftaki çocukların okuma başarısının güçlü yordayıcıları olduğunu söylerler. Burada kod çözme, harf-ses ilişkileri ve görme anlayışı, kelime bilgisi dâhil olmak üzere çeşitli alt becerilerle ilişkilidir. Bu ilişkiler

okullarda programlı bir şekilde öğrencilere öğretilir. Ancak öğrencilerin okuma başarıları uzun yaz tatillerinden sonra düşer (Alexander vd., 2007; Allington ve McGill-Franzen, 2010; McNaughton vd., 2012). Çünkü ebeveynler yaz tatilinde programlı okuma bileşenlerinin öğretiminde yetersiz kalabilir. Ebeveynlerin bu konudaki yetersizliği eğitim seviyeleri ve yaşamlarındaki öğrenme fırsatları ile ilgili olabilir. Bu durum okuma ile ilgili yaz etkisini artırır. Okuma, temel kültürel bir araçtır ve çocukların eğitim başarısı için hayati önem taşır (Kerckhoff vd., 2001). Dolayısıyla okuma üzerindeki yaz etkisi, başarıdaki uçurumun artmasına ve öğrenme kaybına neden olur (Alexander vd., 2007). Uzun yaz tatili sırasında oluşan okuma öğrenme kaybı birçok araştırmada geniş çapta rapor edilmiştir (Cromie vd., 2017; McNaughton vd., 2012; Meyer vd., 2015; Munro, 2022; Nicholson ve Tiru, 2019; Siddiqui vd., 2014).

Çalışmaya dâhil edilen makalelerden Mesa vd.'nin (2021) araştırmalarında yaz tatilindeki okuma kaybının özellikle ekonomik açıdan dezavantajlı ailelerden gelen öğrencilerde görüldüğü belirlenmiştir. Sezgin vd. (2020) çalışmalarında sosyoekonomik açıdan düşük düzeyde olan öğrencilerin yaz tatili süresince devam eden öğrenme kayıpları yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Reynolds ve Yavuz (2022) da çalışmalarında düşük sosyoekonomik statüye sahip öğrencilerin yaz tatilinde daha çok okuma kaybı yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yine Reed vd.'ne (2021) göre yaz aylarındaki okuma kaybına karşı en savunmasız olanlar ekonomik açıdan dezavantajlı öğrencilerdir. Bu durum pek çok yetersizlikten kaynaklanabilir. Örneğin evde okuma materyallerinin yetersiz olması, okuryazarlık açısından zengin etkinliklerin bulunmaması, kütüphaneleri kullanma fırsatının olmaması ve ilginç metinlerle etkileşimde bulunamamak bunlardan bazılarıdır (Alexander vd., 2007; Buckingham vd., 2014; Von Hippel vd., 2018). Sosyoekonomik statüleri düşük ebeveynlerin çocukları ile daha az etkileşimde bulunması ve onlara daha az öğrenme fırsatları sunması okuma öğrenme kaybını artırır. Öğrenme fırsatları açısından; yaz kampı, müzeler, kütüphaneler ve aile etkinlikleri, genellikle yüksek gelirli ailelerin çocuklarına sundukları fırsatlardan birkaçıdır. Bu öğrenme fırsatları, bir çocuğun bilgi tabanını genişletir ve yüksek gelirli ailelerin çocuklarına, düşük gelirli ailelerden gelen akranlarının erişemediği okuryazarlık becerilerini edinme fırsatı verir (Coley vd., 2020).

Sonuç ve Öneriler

Yaz tatili çoğu öğretmen ve öğrencinin sabırsızlıkla beklediği bir zamandır. Çünkü eğlenmek, geç saatlere kadar ayakta kalmak, arkadaşlarla zaman geçirmek gibi birçok fırsatı beraberinde getirir. Ancak okul yılı öğrenciler için eşit öğrenme fırsatları sunan bir dengeleyici görevi görmekteyken (Coley vd., 2020), yaz tatilinde okul yılı süresince mevcut olan eşit öğrenme fırsatları ortadan kalkar. Bu durum okuma çalışmalarının hızla unutulmaya başlamasına neden olur. Bu doğrultuda yerli ve yabancı makalelerin derleme çalışması olarak ortaya çıkan bu çalışmada bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Okula ara verilen yaz tatili döneminde akademik bilgi, beceri ve etkileşimin azalmasının yaz öğrenme kaybına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik kayıpların her yıl daha da büyüyen başarı farklarını beraberinde getirdiği sonucundan yola çıkarak ilkokul dönemindeki öğrencilerde oluşan yaz tatili öğrenme kaybının belirlenmesinin önemli olduğuna ulaşılmıştır. Nitekim ilkokul öğrencilerinin yaz tatilinde farklı sınıf düzeylerine göre öğrenme kayıpları yaşadıkları görülmüştür. Ebeveynlerin yaz tatili süresince çocuklarına kitap okumakta veya çocuklarını dinlemekte iyi olabileceği ancak fonemik farkındalığı, ses bilgisi becerilerini öğretme konusunda yeterli olamayacağı sonucundan yola çıkarak, yaz tatilinin ilkokul öğrencilerinde okuma öğrenme kayıplarına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yaz tatilinde ilkokul öğrencilerinde oluşan okuma öğrenme kaybının özellikle düşük gelirli ailelerin çocuklarında daha fazla gözlemlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Çünkü çocukların tatil süresince erişebildikleri kitap sayısı, kütüphane ya da dijital kaynaklara erişim durumlarının akranlarının gerisinde kalabildiği belirlenmiştir. Bu durumda öğretimin sürekliliğini sağlamak, öğrenme kayıplarını azaltmak ve öğrencilerin eşit öğrenmelere ulaşmasını sağlamak büyük önem kazanmıştır. Dolayısıyla bu sonuçlarından yola çıkarak birtakım öneriler geliştirilmiştir.

İlkokul öğrencilerinde oluşan okuma kaybının diğer yıllarda daha fazla öğrenme açığına neden olduğu görülmüştür. Bu nedenle öncelikle çocuklara okuma alışkanlığı ve kitap sevgisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. Okula ara verildiğinde de okuma etkinliklerinin devamının sağlanmasının önemli olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla okuma etkinliklerinin yazında devam etmesini sağlayacak planlı, programlı, etkileşimli yaz okuma kursları açılabilir. Bu kursların faydalı olabilmesi amacıyla bireysel farklılıklar göz önüne alınarak farklı okuma tekniklerinin kullanıldığı yaz programları uygulanabilir. İlkokul öğrencilerinin yaz tatili etkinliklerinin aileyle birebir ilişkili olduğu sonucundan yola çıkarak etkinliklerde ailelere de yer verilmesi önemlidir. Bu doğrultuda ebeveyn katılımlı okuma eğitimleri açılabilir. Ayrıca yazın tüm etkinliklerden uzak ve etkinliklere erişimi mümkün olmayan düşük gelirli ailelerin çocuklarına yaz tatilinde kitap desteği sağlanabilir. Ailelerin okuma öğretimi konusunda bilinçlendirilmesi de öğrenciler için faydalı olacaktır. Ek olarak evde eğitim yoluyla yazın öğrenciler için eşit olmayan fırsatlar telafi edilebilir.

Bu araştırmaya sadece alanda yer alan makaleler dâhil edilmiştir. Konu ile ilgili yapılmış tezler dâhil edilerek daha kapsamlı bir araştırma yapılabilir. Araştırmada yer alan makaleler Türkçe ve İngilizce dilleri ile sınırlandırılmıştır. Farklı dillerde yapılmış çalışmalarla da içerik zenginleştirilebilir.

Kaynaklar

Alexander, K. L., Entwisle, D. R., & Olson, L. S. (2007). Lasting consequences of the summer learning gap. *American Sociological Review*, 72(2), 167-180. <https://doi.org/10.1177/000312240707200202>

- Allington, R. L. & McGill-Franzen, A. (2010). Eliminating summer reading setback: How we can close the rich/poor reading achievement gap. *Reading Today, April-May*, 10–11. <https://doi.org/10.4324/9781315779522-13>
- Arı, A. (2004). Yaz tatili öğrenme kaybı konusunda öğretmen görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 163, 91-103.
- Aşık, Z. & Özen, M. (2019). Meta-analiz basamakları ve raporlanması. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(2), 232-240. <https://doi.org/10.21763/tjfmpe.569924>
- Atteberry, A. & McEachin, A. (2016). The impact of summer learning loss on measures of school performance. *Education Finance and Policy*, 12(1), 35-54. https://doi.org/10.1162/EDFP_a_00213
- Avcı, F. & Ekici, T. (2023). Mevsimlik tarım işçisi çocuklar: Okul devamsızlıkları ve öğrenme kayıpları üzerine bir durum çalışması. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 3(5), 757–773. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8024572>
- Borman, G. D. & D'Agostino, J. V. (1996). Title I and student achievement: A meta-analysis of federal evaluation results. *Education Evaluation and Policy Analysis*, 18(4), 309–326. <https://doi.org/10.3102/01623737018004309>
- Borman, G. F. & Dowling, N. M. (2006). Longitudinal achievement effects of multiyear summer school: Evidence from the Teach Baltimore randomized field trial. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 28(1), 25-48. <https://doi.org/10.3102/01623737028001025>
- Buckingham, J., Beaman, R., & Wheldall, K. (2014). Why poor children are more likely to become poor readers. The early years. *Educational Review*, 66(4), 428-446. <https://doi.org/10.1080/00131911.2013.795129>
- Burge, R. D. & Hughes, B. (2008). Incidence and economic burden of osteoporosis related fractures in the United States. *Journal of Bone and Mineral Research*, 7, 465-475. <https://doi.org/10.1359/jbmr.061113>
- Coley, R. L., Kruzik, C., & Votruba-Drzal, E. (2020). Do family investments explain growing socioeconomic disparities in children's reading, math and science achievement during school versus summer months? *Journal of Educational Psychology*, 112(6), 1183-1196. <https://doi.org/10.1037/edu0000427>
- Cooper, H., Nye, B., Charlton, K., Lindsay, J., & Greathouse, S. (1996). The effects of summer vacation on achievement test scores: A narrative and meta-analytic review. *Review of Educational Research*, 66(3), 227-268.
- Cooper, H. M. (2003). *Summer learning loss: The problem and some solutions*. ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education.

- Cromie, R., Fa'alogo, I. G., Gwilliam, M., & Limbrick, L. (2017). A summer reading programme. *Set: Research Information for Teachers*, 1, 29–36. <https://doi.org/10.18296/set.0067>
- Dedeoğlu, H. & Erbasan, Ö. (2023). Seeking a solution for summer reading loss. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 18(2), 70-85. <https://doi.org/10.29329/epasr.2023.548.4>
- Dickinson, D. K. & Tabors, P. O. (2001). *Beginning literacy with language: Young children learning at home and school*. Paul H. Brookes.
- Entwisle, D. R. & Alexander, K. L. (1992). Summer setback: Race, poverty, school composition, and mathematics achievement in the first two years of school. *American Sociological Review*, 57(1), 72-84.
- Entwisle, D. R., Alexander, K. L., & Olson, L. S. (1997). *Children, schools, and inequality*. Westview.
- Erickson, J. D. & Fornauf, B. (2017). Supporting primary students' reading motivation over the summer: An investigation of teachers' instructional literacy practices and perceptions in a thematic camp setting. *Journal of Early Childhood Literacy*, 19(1), 1–28. <https://doi.org/10.1177/1468798417733795>
- Gough, D., Oliver, S., & Thomas, J. (2017). Introducing systematic reviews. D. Gough, S. Oliver, & J. Thomas (Ed.), *An introduction to systematic reviews* (2. b.) içinde (s. 1-18). Sage.
- Heyns, B. (1978). *Summer learning and the effects of schooling*. Academic.
- Kayır, G. & Özçelik, F. U. (2018). İngilizce dersindeki yaz tatili öğrenme kayıplarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 3(1), 33-45.
- Kerckhoff, A. C., Raudenbush, S. W., & Glennie, E. (2001). Education, cognitive skill, and labor force outcomes. *Sociology of Education*, 74(1), 1–24. <https://doi.org/10.2307/2673142>
- Macaruso, P., Hook, P. E., & McCabe, R. (2006). The efficacy of computer-based supplementary phonics programs for advancing reading skills in at-risk elementary students. *Journal of Research in Reading*, 29, 162–172. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2006.00282.x>
- McNaughton, S., Jesson, R., & Kolose, T. (2012). *School achievement: Why summer matters*. Teaching & Learning Research Initiative, New Zealand Council for Educational Research.
- Mesa, M. P., Roehrig, A., Funari, C., Durtschi, S., Ha, C., Rawls, E., & Davis, C. (2021). Young African American scholars make reading gains at literacy-focused, culturally relevant summer camp that combats summer reading loss. *Florida Journal of Educational Research*, 59(1), 252-267.
- Meyer, F., Meissel, K., & McNaughton, S. (2015). Patterns of literacy learning in German primary schools over the summer and the influence of home literacy practices. *Journal of Research in Reading*, 40(3), 1–21. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12061>

- Munro, C. (2022). Learning loss: A summer problem. *BU Journal of Graduate Studies in Education*, 14(2), 29-33.
- Nicholson, T. & Tiru, S. (2019). Preventing a summer slide in reading – the effects of a summer school. *Australian Journal of Learning Difficulties*, 24(5), 1-22. <https://doi.org/10.1080/19404158.2019.1635499>
- Ouellette, G. & Beers, A. (2010). A not-so-simple view of reading: How oral vocabulary and visual-word recognition complicate the story. *Reading and Writing*, 23(2), 189–208. <https://doi.org/10.1007/s11145-008-9159-1>
- Pedersen, J. (2012). The history of school and summer vacation. *Journal of Inquiry & Action in Education*, 5(1), 54-62.
- Pindiprolu, S. S. & Marks, L. J. (2020). Preventing summer reading slide: examining the effects of two computer-assisted reading programs. *Rural Special Education Quarterly*, 39(3), 116-117. <https://doi.org/10.1177/8756870520914281>
- Reed, D. K., Aloe, A. M., Park, S., & Reeger, A. J. (2021). Exploring the summer reading effect through visual analysis of multiple datasets. *Journal of Research in Reading*, 44(2), 1-20. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12357>
- Reynolds, A. & Yavuz, O. (2022). A mechanism to increase literacy and math skills to reduce summer learning loss. *Education Leadership Review of Doctoral Research*, 10, 48-68.
- Sandberg-Patton, K. L. & Reschly, A. L. (2013). Using curriculum-based measurement to examine summer learning loss. *Psychology in the Schools*, 50(7), 738-753.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Gazi.
- Sezgin, F., Erdoğan, O., & Dağ, S. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin yaz tatili öğrenme kayıpları: Aile eğitim düzeyine ilişkin bir analiz. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(226), 35-52.
- Shideler, A., Scaduto, E., & Wivell, G. B. (2020). One District's strategy to curb summer slide among elementary school students. *Journal for Leadership and Instruction*, 19(2), 19-23.
- Siddiqui, N., Gorard, S., & See, B. H. (2014). Is a summer school programme a promising intervention in preparation for transition from primary to secondary school? *Canadian Center of Science and Education*, 7(7), 125-135. <https://doi.org/10.5539/ies.v7n7p125>
- Slavin, R. E. (2009). Effective beginning reading programs: A best-evidence synthesis. *Review of Educational Research*, 79(4), 1391–1465. <https://doi.org/10.3102/0034654309341374>
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(10), 188-201.

- Von Hippel, P. T., Workman, J., & Downey, D. B. (2018). Inequality in reading and math skills forms mainly before kindergarten: A replication, and partial correction, of "Are schools the great equalizer?" *Sociology of Education*, 91(4), 323-357. <https://doi.org/10.1177/0038040718801760>
- Zvoch, K. & Stevens, J. J. (2011). Summer school and summer learning: An examination of the short- and longer term changes in student literacy. *Early Education & Development*, 22(4), 649-675. <https://doi.org/10.1080/10409289.2010.489891>

Extended Summary

Summer vacation is a period that all students and teachers eagerly await and want to have fun. However, during summer vacation, students may experience declines and decreases in their academic success. These declines and decreases are called learning loss (Meyer et al., 2015). Examining learning losses that occur during the summer months, starting with primary school students, is important for early intervention. Learning loss is observed in primary school students during the summer vacation (Siddiqui et al., 2014). Supporting this result, the study conducted by Sezgin et al. (2020) also concluded that students experience learning loss during the summer vacation period. Learning loss is clearly evident in primary school students in the field of reading because even if parents support their children in reading during the summer months, they may be inadequate in teaching concepts such as phonemic awareness, phonetic skills, or fluent reading (Pindiprolu and Marks, 2020). This situation causes declines and losses in the reading success of primary school students during the summer vacation (Alexander et al., 2007). The loss of reading skills during summer vacations is particularly seen in students with low socioeconomic status (Sandberg-Patton and Reschly, 2013). These students lag behind their peers in areas such as acquiring books and accessing resources. While low-income students tend to show losses in reading and comprehension, high-income students tend to gain reading skills during the summer months (Cooper et al., 1996). This makes it important to determine the extent to which learning loss affects students during periods when they do not have access to school.

The purpose of this study is to evaluate scientific research on reading learning loss in primary school students during summer vacations. In this way, it is aimed to present the results of the studies conducted on the subject in a way that is related to each other and to see the studies conducted on this subject as a whole, away from complexity. In addition, by determining the causes of reading loss at an early stage, teachers and parents will be guided and the necessary precautions will be taken in this regard. In this context, the study aims to answer the question "What are the characteristics of the studies addressing learning loss in reading among primary school students?"

In line with this main purpose, the systematic review method was used in this article. Since this study aims to evaluate the scientific studies conducted domestically and internationally between

the years 2000-2023 on the summer vacation reading learning loss of primary school students, the systematic review method was deemed appropriate. A process in accordance with the PRISMA flow chart was carried out to obtain the research data. This process consists of the stages of detection, screening, eligibility and inclusion (Aşık and Özen, 2019). The scientific studies conducted on the summer vacation reading learning loss of primary school students were accessed by scanning the databases with keywords and their English equivalents. 8936 studies were reached as a result of the screening. Identical studies (3758) were removed from these studies. In the remaining 5178 studies, the studies (4708) that were subject to the inclusion (published between 2000-2023, published in Turkish or English, articles, being in the field of educational sciences, learning losses resulting from summer vacation) and exclusion (learning losses resulting from epidemics or natural disasters, book chapters, theses) criteria were excluded. Of the remaining 470 studies, the studies examined according to their abstracts (425) were excluded and the full texts of 45 studies were examined. 15 of the studies whose full texts were examined were included in the study. The 15 studies included in the study were analyzed according to descriptive content analysis. As a result, the articles were analyzed with descriptive content analysis in terms of publication year, aims of the studies, method, data collection tools, characteristics of the participants and basic findings and presented in tables.

The findings of the study were presented in detail in two tables as the authors and purposes of the fifteen included studies and the general characteristics of the studies (year, method, data collection tools, characteristics of the participants, basic findings). It was determined that all of the studies examined in the tables had aims regarding summer learning loss. In addition, it was determined that some of the studies also had aims regarding summer learning loss of low-income students. Quantitative studies were the majority and it was revealed that the practices carried out for summer vacation learning loss in these studies had positive results. As a result of these findings, some conclusions related to this study were reached.

In this study, it was concluded that the decrease in academic knowledge, skills and interaction during the summer vacation period, when education was interrupted, caused summer learning loss. Similar to this result, Kayır and Özçelik (2018) concluded that summer vacation caused learning loss in their studies. The research results of Sezgin et al. (2020), which were included in the review, also support this result. The study concluded that summer vacation learning loss is seen in primary school students. This result is similar to the results of the studies conducted by Shideler et al. (2020). The conclusion in this study that summer vacation causes reading learning loss in primary school students is confirmed by the result of the study conducted by Dedeoğlu and Erbasan (2023) which showed that primary school students experienced reading learning loss during the summer vacation. In this study, it was concluded that reading learning loss in primary school students during summer vacation is

more common, especially in children from low-income families. Similar to this result, Sandberg-Patton and Reschly (2013) concluded in their research that reading learning loss is higher in students with low socioeconomic income during summer vacation. Another result that emerged is that children from low-income families, unlike children from high and middle-income families, may have inadequate access to information and resources during summer vacation. This result is supported by the results of the study conducted by Meyer et al. (2015).

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hâle getirilmesinde yazarlar eşit oranda katkıda bulunmuştur.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma derleme türünde olduğundan etik kurul kararı gerektirmemektedir.

Araştırmacının Notu

Bu araştırmaya dâhil edilen çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak isteyen okuyucular sorumlu yazar ile iletişime geçebilir.